

веник, който неуморно дирн истината и смисъла на живота; той дири разрешение на проблеми, които разкриват пътя на щастието; той се спира пред сжблазните на безсмъртието. И с една упоритост и смелост го дири: и между простолюдието и сред интелегенцията и в подвизите на борците за нови идеи и в мистиците на примирението.

Често подвига на героя му и личността на автора се сливат. Това сливание, обаче, е тжй естествено, че не се губи художественната ценност.

В това отношение Страшимиров се приближава към великия Толстой.

Мнозина намират, че това е слабата страна на Антон Страшимиров. Ние, напротив, намираме, че тук е силата на писателя. — Отразил себе си всжде, дето му се допада, вложил личното за да даде плжт и кржв на героя си-така той ни-дава правдиви хора, както е правдив самия автор. В случая Страшимиров се явява многолик, както е в сжщност всеки човек. Кой човек не е по някога: Хамлет, друг път Дон Кихот, някога Рудин, друг път Базаров, веднаж Д-р Щокман, друг път Майстор Солнес или Джон Габриел Боркман. Повече от героите на Страшимиров са дилетанти. Но тжкмо това е найценното в творенията на трудолюбивия писател. Защото когато сред един трезвен и трудолюбив народ, какъвто е нашия, почват да се явяват дилетанти, то показва, че сме прескочили първия праг към превжзмогване. Сжщественния недостатък на дилетанта-любов към работата за самоусжвжршенствувание ще бжде наделян; малко по малко дилетанта ще се издига към творчество и макар народ с малко таланти да бждем-все е по надеждно вместо да останем овчари, каквито са биле дедите ни преди хиляда години.

Какво би представлявал нашия живот без дейци като Страшимиров? — Една сива тжлпа: която привечер се движи по булевардите за да се поразтжпче та да й дойде апетит, за която се поджржат толкова лекари и аптеки; която след светването на електрическите ламби изпжлня кржчми и бира-рии за да замжгли с парите на спирта престжпните си помисли и деяния, сторени през деня и която най сетне е готова да вика „разпни го, разпни го“!

Присжтствието на личности като Страшимирова сред нас извиква почитанието, което по-малкия храни към своя батю. А да има човек батю в живота, то е да имаш и срам и почит. Ако всеки един от нас би имал по един батю, сигор не би имало толкова безчестници в нашия обществен, политически и литературен живот. Тогаз нашите литературни нрави не биха зарегестрирали факти като следния: един критик пише